

**АДАПТАЦІЯ ПРАВОВОЇ
СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО
ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

**III Всеукраїнська
за міжнародною участю
науково-практична конференція
(25-26 жовтня 2018 року)**

Полтава 2018

Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
Координаційний центр з надання правової допомоги
Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової
допомоги у Полтавській області
Новий болгарський університет
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Інститут підготовки кадрів
Державної служби зайнятості України
Полтавська державна аграрна академія
Дніпропетровський регіональний інститут державного
управління Національної академії державного управління
при Президентові України
Українська асоціація європейських студій
Полтавський обласний центр перепідготовки та підвищення
кваліфікації працівників органів державної влади,
органів місцевого самоврядування,
державних підприємств, установ і організацій

АДАПТАЦІЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

**Матеріали III Всеукраїнської
за міжнародною участю
науково-практичної конференції
25-26 жовтня 2018 року**

Полтава
2018

УДК 340.11 (477) : 341.1
А28

Редакційна колегія:

М. І. Лахижа, д. держ. упр., професор;
В.М.Божко, д.ю.н., доцент;
О.М.Лемешко, к.ю.н., доцент

Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти : матеріали III Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Полтава, 25-26 жовтня 2018 року). – Полтава : Россава, 2018. – 224 с.

Матеріали III Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції висвітлюють теоретичні та практичні аспекти проблем адаптації правової системи України до права Європейського Союзу.

Розрахований на юристів, фахівців державного управління, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 340.11 (477) : 341.1

*Матеріали друкуються мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Полтавського юридичного інституту Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого заборонено*

© Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, 2018

Бражник Андрій .Анатолійович, ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ФОРМИ ВИНИ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТАТТЕЮ 387 КК УКРАЇНИ	57
Воробель Уляна Богданівна, ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОВЕДЕННЯМ ПРОЦЕДУРИ МЕДІАЦІЇ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ, ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ПОЛЬЩІ.....	59
Вусик Максим Юрійович, АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІДЕЇ РІВНОСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ У СВІТЛІ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	61
Gediminas Viciunas, CUSTODY AND STATUS OF HEALTH OF SUSPECT OR ACCUSED	63
Грекова Марина Миколаївна, КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ У МІЖНАРОДНОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ.....	66
Дудка Таміла Сергійвна, ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	69
Євграфова Олександра Олександрівна, ЩОДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	71
Зінчук Максим Ігорович, АНАЛІЗ ПОКАРАНЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ 2015	73
Зленко Марина Анатолійвна, Писаренко В'ячеслав Петрович, ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ.....	75
Зуб Олексій Юрійович, СУДОВИЙ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕТ: ПОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ З ЕФЕКТИВНОСТІ СУДОЧИНСТВА (СЕРЕЛ).....	77
Кишкар Павло Миколайович, АДАПТАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КЛЮЧІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА САМОЗАХИСТ (ПРАВА НА ВЛІБНЕ ВОЛОДІННЯ ЗБРОЄЮ).....	79
Клавдієва Катерина Данилівна, РОЛЬ ТА ЗАВДАННЯ ЦЕНТРІВ ЗАЙНЯТОСТІ У РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ПОЛТАВЩИНІ	80
Клочко Іван Олексійович, ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	82

необхідно мати розвинуті структури, що ведуть процеси фіксації, розслідування і судового переслідування. Успішна реалізація принципу невідворотності покарань за всі злочини означає, що законодавство країни дійсно працює. Ситуація з Україною, коли лише близько 20 – 30% розпочатих на виборах кримінальних проваджень доходять до суду, наочно демонструє потребу в удосконаленні законодавства. Крім того, ця законодавча ініціатива запровадить практичне виконання міжнародних стандартів виборчого процесу. А це, у свою чергу, сприятиме посиленню гарантій чесності, прозорості та конкурентності виборів [3].

Література:

1. Відповідальність за виборчі злочини на місцевих виборах 2015. Інфографіка [Електронний ресурс] / Звіти - Вибори, Місцеві вибори 2015 // Громадянська мережа ОПОРА. – [Київ]. – Режим доступу: <https://www.oporaua.org/vybory/zvity/44114-vidpovidalnist-za-vyborchizlochyny-na-mistsevykh-vyborakh-2015-infohrafika> – Назва з екрана. – Дата публікації : 15.02.2017. – Дата перегляду: 16.09.2018.

2. Ключев О. Хто покараний через рік після чергових місцевих виборів [Електронний ресурс] / Олександр Ключев // Радіо Свобода. Точка зору. – [Київ]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/28174244.html>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 13.12.2016. – Дата перегляду: 15.09.2018.

3. Жемчужнікова К. Три причини посилити відповідальність за порушення на виборах. [Електронний ресурс] / Катерина Жемчужнікова// Liga.net. Новини. – [Київ]. – Режим доступу: <http://ua.news.liga.net/politics/articles/tri-prichini-posiliti-vidpovidalnist-za-porushennya-na-viborah>. – Назва з екрана. – Дата публікації : 12.06.2018. – Дата перегляду: 16.09.2018.

Зленко Марина Анатоліївна,

Полтавська державна аграрна академія,

магістр кафедри публічного управління та адміністрування

Писаренко В'ячеслав Петрович,

Полтавська державна аграрна академія,

доктор наук з державного управління,

професор кафедри публічного управління та адміністрування

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Більшості країн Європейського Союзу вдалося створити ефективну систему організації контролю в органах виконавчої влади, закріпити на законодавчому рівні високі стандарти життя, до яких прагнуть інші країни, що пов'язують своє майбутнє з Європейською спільнотою. Досвід розвинених країн світу свідчить, що зміни законодавства через покращення ставлення до виконання службових обов'язків, підвищення свідомості та відповідальності державних службовців за виконавську дисципліну повинні суттєво вплинути на рівень виконання нормативно-правових актів.

Аналіз організації державного контролю в системі органів виконавчої влади зарубіжних країн показує, що в більшості цих країн принципи організації та здійснення контролю в системі органів виконавчої влади закріплено у відповідних законодавчих актах. Так, у Словацькій Республіці – це закони: «Про Вище контрольне управління Словацької Республіки» (1993 р.) та «Про державний контроль у Словацькій Республіці» (1996 р.) [1, с. 76]; у Чеській республіці: «Про державний контроль» (1991 р.), «Про фінансовий контроль у державному управлінні», «Про службу державних службовців в органах управління і про заохочення цих службовців та інших співробітників органів управління»; у

Литовській Республіці «Про державний контроль» від (2001 р.), «Про внутрішній контроль і внутрішній аудит» (2002 р.).

Як виняток можна розглядати Нідерланди, де згадане питання законодавчо не закріплене. Проте, у цій країні певну функцію контролю за своєчасним виконання рішень Уряду здійснює Міністерство із загальних справ.

Контроль у системі органів виконавчої влади країн Європейського Союзу здійснюється переважно спеціальними структурними підрозділами відповідних державних органів [2; с. 91]. Проте, у таких країнах як Франція [3; с. 72-76], Португалія, в системі органів державної влади взагалі відсутній окремий орган, який займався б виключно питаннями контролю за виконанням урядових рішень [4; с. 70-77].

Немає центрального органу з перевірки виконання документів, доручень, запитів тощо і у Данії. Зате там діє Закон «Про омбудсмена» від 1996 р., за яким контролювати діяльність системи виконавчої влади зобов'язано саме уповноваженого з прав людини, котрого обирає парламент.

Фінляндія має дві незалежні контролюючі структури – Парламентські державні аудитори та Офіс державного аудиту, які діють згідно з рекомендаціями міжнародної організації вищих аудиторських інституцій. У Румунії забезпечення контролю в системі органів виконавчої влади здійснює Національна адміністрація контролю, яка є органом центральної виконавчої влади та знаходиться у підпорядкуванні уряду країни.

Отже, попри спільні риси, притаманні державному контролю в країнах-членах Європейського Союзу, специфіка цієї сфери досить різноманітна. У ході вивчення питання організації державного контролю в системі органів виконавчої влади в країнах Спільки незалежних держав встановлено, що у цих країнах існує низка державних органів, які здійснюють контрольню-ревізійну функцію.

На високому рівні здійснюється контроль у системі органів виконавчої влади у Сполучених Штатах Америки. Цю функцію тут здійснює Головне контрольне управління Конгресу Сполучених Штатів Америки [5; с.75-80]. У країнах Азійського регіону питання контролю в системі органів виконавчої влади регулюється положеннями відповідних актів внутрішнього законодавства. У Японії це питання регулюється відповідними положеннями Конституції. У країні впроваджено чітке розмежування контрольних функцій у адміністративній і фінансовій сферах.

У Китаї питання організації державного контролю в системі органів виконавчої влади покладено на Міністерство контролю Китайської народної республіки. Згідно з положенням «Закону про адміністративний контроль», дане Міністерство здійснює контроль за діяльністю міністерств і відомств Державної Ради Китайської народної республіки, державних службовців та інших осіб, призначених Державною Радою або відповідними відомствами. Отже, незважаючи на спільні риси у сфері контролю в системі органів виконавчої влади країн одного регіону, їх досвід і специфіка контролю є досить різними.

Контроль у механізмі публічної влади, як прийнято називати в країнах з розвинутою демократією, визначається як організаційно-правова форма діяльності відповідних владних суб'єктів та органів, що має такі ознаки: різновид інституту влади, що здійснюється як постійно діючими, так і тимчасовими інституціями, зокрема, органами держави, безпосередньо пов'язаний з реалізацією їх повноважень; поширюється не тільки на сферу управління, а і на сферу нормотворчості, яка здійснюється усіма інституціями публічної влади, зокрема, органами державної влади та місцевого самоврядування, їх посадовими особами.

Виходячи з досвіду організації забезпечення контролю за виконавчою та службовою дисципліною в органах державної влади країн Євросоюзу, було б доцільно створити в Україні необхідне підґрунтя для покращення ставлення,

підвищення свідомості та відповідальності державних службовців, а саме: внести відповідні зміни до Кодексу державного службовця; підвищити авторитет державної служби; розробити систему добору, призначення на посади, просування по службі, ротатії державних службовців та їх професійного навчання; розробити систему високоефективного соціального захисту та пенсійного забезпечення державних службовців; запровадити єдину систему оцінювання та стимулювання роботи державних службовців; переглянути та суттєво покращити систему оплати праці державних службовців, привівши її до рівня оплати праці державних службовців країн Євросоюзу.

Література:

1. Державний контроль в органах виконавчої влади Словаччини // Інформаційно-аналітичний, науково-методичний бюлетень Президентський контроль. – 2004. – № 4. – С. 76-79.
2. Айвазовська О. Моніторингові, сторожові, «watch-dog» організації громадського контролю // Громадянське суспільство. – 2009. – № 3(10). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.ucipr.kiev.ua/modules.php?op=modload&name>
3. Баранов В., Могильний С. Стратегия и тактика муниципальных выборов. – Бердянськ, 2004. – 408 с.
4. Європа: контроль на службі в демократії // Інформаційно-аналітичний, науково-методичний бюлетень Президентський контроль. – 2005. – № 1. – С. 70-77.
5. США: президент, конгрес, контроль // Інформаційно-аналітичний, науково-методичний бюлетень Президентський контроль. – 2004. – № 1. – С. 75-80.

Зуб Олексій Юрійович,

Полтавський юридичний інститут

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
асистент кафедри цивільного, господарського та екологічного права*

СУДОВИЙ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕТ: ПОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ З ЕФЕКТИВНОСТІ СУДОЧИНСТВА (СЕРЕЈ)

Розгляд справ у розумні строки – елемент права на справедливий судовий розгляд, гарантованого п. 1 ст. 6 Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (надалі – ЄКПЛ). Держави-підписанти ЄКПЛ, у рамках забезпечення розгляду справ у розумні строки, переважно здійснюють це шляхом відповідної законодавчої регламентації в процесуальному законодавстві. Та чи всі засоби забезпечення своєчасного розгляду будь-якої справи судом закріплені в процесуальному законодавстві? Очевидно, ні.

18 вересня 2002 р. Комітетом міністрів Ради Європи створено спеціальний орган, який вивчає практики здійснення судочинства в Європі, та покликаний виробляти рекомендації спрямовані на забезпечення найбільш ефективного судочинства серед країн-членів Ради Європи – Європейська комісія з ефективності судочинства (*European commission for the efficiency of justice*, надалі – СЕРЕЈ) [1]. При цьому, у 2007 р. на базі СЕРЕЈ було утворено Центр з вивчення та аналізу використання часу судом (*Study and analysis of judicial time use research network*, надалі – SATURN) [2] у країнах-учасниках.

У рамках завдань, що стоять перед центром SATURN, здійснюється розробка та допомога у впровадженні інструментів спрямованих на забезпечення розгляду справ у розумні строки в суді, а також – рекомендацій з оптимізації управління часом у контексті розгляду справ судом. Так, працівниками центру було напрацьовано, серед інших актів та доповідей, два основні: «Методичні рекомендації з судового тайм-менеджменту» (*Saturn Guidelines for Judicial Time*